

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt kyrkoordningen

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av kyrkorådets förvaltning för Torsby pastorat för år 2023.

Vi tillstyrker att kyrkofullmäktige beviljar kyrkorådets ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till pastoratet enligt god revisionsd i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Kyrkorådets ansvar

Kyrkorådet ansvarar för pastoratets organisation och förvaltningen av pastoratets angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma pastoratets ekonomiska situation och att tillse att pastoratets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och pastoratets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av kyrkorådet i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot pastoratet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot pastoratet.

Som en del av en revision enligt god revisionsd i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för pastoratets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Torsby den

2024 -04-30

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Eva Olsson".

Eva Olsson

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Bengt Andersson".

Bengt Andersson

Trollhättan den 30 april 2024

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Joachim André".

Joachim André
Auktoriserad revisor

Anteckning till protokollet sammanträde med kyrkofullmäktige 2024-05-30:

Med anledning av att vi åter hamnat i ett samtal om varför och hur ärenden till fullmäktige skall beredas föreslår vi att vi samlas för att samtala om vår kyrkas tro och uppdrag.

Kärna 2024-06-09

Marianne Richert
Cecilia Dalby
Hans Karlsson
Wanja Söderberg
Barbro Öhrman Rasmusson

REGLEMENTE FÖR BEGRAVNINGSVERKSAMHETEN INOM TORSBY PASTORAT

Med stöd av begravningslagen (1990:1144) och
begravningsförordningen (1990:1147).

Antagen i kyrkoråd 2023-02-21

Kapitel 1. Myndighet för begravningsverksamheten

1 § Förvaltning

Torsby pastorat har ansvaret för begravningsverksamheten och fullgör uppgifterna enligt begravningslagen och begravningsförordningen.

2 § Befogenhet

Det tillkommer kyrkorådet att enligt begravningslagen och begravningsförordningen att inom författningar, detta reglemente och övriga av kyrkofullmäktige lämnade föreskrifter förvalta begravningsplatser och för ändamålet avsedda byggnader.

Kapitel 2. Definitioner

1 § Pastorsbo

Med pastorsbo avses i detta reglemente person som vid sin död var folkbokförd inom pastoraten.

2 § Begravning

Med begravning förstås bisättning, jordfästning och gravsättning samt kremering.

1. Bisättning: stoftet efter den avlidne lämnas i en särskild bisättningslokal i avvaktan på jordfästning och gravsättning.
2. Jordfästning: ceremonier och handlingar varunder de efterlevande och andra skiljs från den döda människan genom:
 - a) Begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning
 - b) Begravningsgudstjänst i annan kristen kyrkas ordning.
 - c) Ceremoni utan kristen liturgi.
3. Gravsättning: placering av stoft eller aska inom en bestämd gravplats och placering av aska i minneslund alternativt askgravlund eller på någon annan plats än begravningsplats.
4. Kremering: förbränning av stoftet efter avliden person.

3 § Gravplats

Med gravplats avses en och flera gravrum, som på upprättad gravkarta och i gravbok är betecknad med nummer.

4 § Minneslund

Minneslund är en gemensam gravplats, där genom pastoratets försorg aska efter avlidna som kremerats grävs ner.

5 § Gravanordning

Gravårdar och andra gravöverbyggnader, stenramar, staket och andra liknande anordningar på en gravplats.

6 § Gravplatsens utsmyckning och ordnande i övrigt

Anordnande av gräsytta, plantering av häck och prydnadsväxter.

7§ Gravplatsens tillfälliga prydnade

Uppsättande av lyktor och andra föremål som har samband med mera tillfälliga prydnade.

8§ Skötsel av gravplats

Med skötsel av gravplats avses att hålla gravplatsen i ordnat och värdigt skick.

Kapitel 3. Gravrätt

1§ Upplåtelse med gravrätt

Pastoratet upplåter rätt till gravplats åt fysisk person. Om särskilda skäl föreligger får gravrätt upplåtas åt juridisk person.

Upplåtelse sker endast i samband med gravsättning.

2§ Upplåtelse utan gravrätt

Om gravplats inte kan upplåtas till någon med gravrätt anses gravplatsen förbehållen den avlidne under 25 år.

3§ Upplåtelse till annan än pastoratsbo

Gravrätt upplåts för gravsättning av person som vid dödsfallet inte var folkbokförd i pastoratet om tillgångar på gravplatsmark medger och skäl i övrigt föreligger.

4§ Gravplats

För gravsättning av kista upplåts kistgravplats. För gravsättning av aska upplåts urngravplats alternativt plats i askgravlund. För anonym gravsättning sker nedgrävning i minneslund, varvid någon upplåtelse av gravrätt inte sker.

5 Tidpunkt

Upplåtelse av gravrätt sker endast i samband med gravsättning om inte särskilda skäl föreligger.

6§ Gravrättstid

Gravrätt upplåts för en tid av 25 år.

7§ Gravrättsavgift

Tillämpas ej.

8§ Gravgrev

Gravgrev utfärdas av pastoratet vid upplåtelse av gravrätt med uppgift om vem eller vilka gravrätten upplåtits till, gravplatsen och upplåtelsestiden, villkor för upplåtelsen, eventuella förordnanden. Gravgrevet innehåller upplysning om den skyldighet, ifall gravrättsinnehavaren avlidit, som åvilar dödsbo att inom sex månader från dödsfallet anmäla ny gravrättsinnehavare – eller att det inte finns någon som gravrätten övergått till.

9§ Underrättelse

Den avlidnes dödsbo skall inom sex månader från dödsfallet till pastoratet anmäla vem eller vilka gravrätten övergått till eller om de väljer att återlämna gravrätten.

Pastoratet underrättar gravrättsinnehavaren förutsättningarna för en ny upplåtelse 6 månader före gravrättstidens utgång.

10§ Förnyad upplåtelse

Gravrättsinnehavaren äger rätt att få gravrätten förnyad. Framställan om förnyelse av gravrätt skall göras före gravrättstidens utgång. Förnyelsen avser en tid om 25 år. Ingen avgift utgår.

Kapitel 4. Begravning

1 § Bisättning

Bisättning äger rum i bisättningsrummet i Torsby. Varje kista skall vara märkt med den dödes namn, personnummer, QR-kod, tidpunkt och plats för gravsättning.

2 § Tidpunkt för begravning

Begravningen äger rum efter överenskommelser.

3 § Anmälan om gravsättning

Anmälan om gravsättning skall ske snarast möjligt efter dödsfallet. Avser gravsättningen kista skall anmälan ske minst tre arbetsdagar före gravsättningsdagen.

4 § Ordningen vid begravningen

Vid begravningen får intet förekomma som strider mot förrättningens helgd och djupa innebörd. Bild- och ljudupptagning får ske endast efter tillstånd av såväl dödsboet som officianten. GDPR lagstiftning gäller.

5 § Medgivande till gravsättning

Gravsättning får endast ske på begäran av den som enligt gravboken är antecknad som gravrättsinnehavare. Gravesättning får även ske på begäran av den som ordnar begravningen om gravrättsinnehavaren avlidit.

6 § Kist- och urnmaterial

Gravsättning av kistor eller urnor i plast eller annat beständigt material får endast ske om det föreligger särskilda skäl.

8 § Gravinredning

Beständig gravinredning såsom murad eller gjuten kammare får inte utföras.

9 § Gravöppning och återställande

Gravöppning och återställande av gravplats i samband med begravning får endast ske genom pastoratets försorg.

10§ Gravesättning av aska

Har aska inte gravsatts inom ett år från kremeringen gravsätts den genom kyrkogårdsförvaltningens försorg två månader efter föreläggande.

11 § Gravsättning av kista

Har kista inte gravsatts inom en månad från dödsfallet görs anmälan till Skatteverket av pastoratet.

12 § Intrång

Gravrättsinnehavare är skyldig att underkasta sig det intrång som kan vållas av gravöppning eller annat tillfälligt arbete på angränsande gravplatser.

13 § Medling i tvister

Kyrkoherde/kyrkogårdschef medlar på begäran av part i tvister rörande kremering och gravsättning samt i begravningen i övrigt enligt särskilda föreskrifter.

14 § Taxor och avgifter

Taxor och avgifter rörande begravning fastställs av kyrkofullmäktige i pastoratet.

15 § Begravning utom pastorat - begravningsclearing

Pastoratet svarar för kyrkliga tjänster i samband med begravning av pastoratsbo i annat pastorat enligt antagen taxa för clearing.

Kapitel 5. Minneslund/Askgravlund

1 § Ordningsregler för minneslund

Minneslund är avsedd för ett gravskick med kollektiv och anonym karaktär där avlidnas aska grävs ned inom ett gemensamt område. Askans läge markeras inte och skilda gravvårdar eller planteringar förekommer inte. Nedgrävningar av aska sker vid lämplig årstid och utförs av kyrkogårdspersonal under värdiga former utan närvaro av anhöriga. Askan grävs ned utan hölje eller med hölje av lätt förgängligt material. Pastoratet svarar för vården av minneslund och för all plantering inom denna. Besökare får medverka till smyckning med snittblommor och ljus. Pastoratet anvisar plats för dessa och hur de kan anordnas. Vissna blommor och rester av ljus tas bort av förvaltningens personal. Aska kan inte flyttas från minneslund.

2 § Ordningsregler för askgravlund

- Gravsättning sker utan upplåtelse av gravrätt.
- Pastoratet tillhandahåller och monterar namnplatta som sätts upp på gemensam plats.
- Kostnaden debiteras dödsboet enligt fastställd avgift.
- Möjlighet finns att efterhand få två namn på ny namnplatta enligt fastställd avgift.
- Namnplattan sitter uppe i 25 år efter senaste gravsättning. Det finns möjlighet att förlänga med ytterligare 25-års perioder.
- Ljus och snittblommor placeras på anvisad plats.
- Inom askgravlund är det inte tillåtet att plantera blommor, lägga ut vinterdekorationer o dylikt.

Kapitel 5. Gravanordning

1 § Godkännande

Gravanordning får inte sättas upp, tas bort eller ändras utan godkännande av kyrkogårdschef. Komplettering av namn undantas.

2 § Föreskrifter

Pastoratets föreskrifter för de skilda gravkvarteren på begravningsplatsen skall följas. Gravanordning godkänns inte om den:

- utgör ett påtagligt störande inslag i känslig miljö.
- är otillbörligt kränkande.
- utgör en fara för dem som besöker begravningsplatsen eller utför arbete där.
- innebär praktiska olägenheter för innehavarna av intilliggande gravplatser.

3 § Ansökan

Ansökan om godkännande av gravrättsanordning inges av gravrättsinnehavaren till kyrkogårdschef. Ansökan skall innehålla uppgift om gravplatsbeteckning, sökandens namn och adress, gravvårdens material, bearbetning och utformning med måttsett ritning skala 1:10. Alla gravstenar skall monteras med dubbelsockel. Gravstenens yta får inte överskrida 0,75 kvm med största bredd 90 cm och största höjd 120 cm, räknat i rät vinkel från sockeln.

4 § Uppsättning

Före uppsättning av gravanordning skall anmälan göras till kyrkogårdschef. Montering av gravanordning skall ske enligt Centrala gravvårdskommitténs riktlinjer.

5 § Gravrabattens mått

Plantering vid stående gravvård: Planteringsytan får inte överstiga gravvårdens bredd, och inte mer än 40 cm ut ifrån gravvården.

Vid liggande häll: Kontakta kyrkogårdens personal.

Kapitel 7. Skötsel av gravplats

1 § Vårdansvar

Gravrättsinnehavaren ska hålla gravplatsen i ordnat och värdigt skick samt i övrigt iaktta vad pastoratet föreskriver.

Är gravplatsen uppenbart vanvårdad och detta inte rättas till inom ett år efter det att gravrättsinnehavaren underrättats, kan pastoratet förklara gravrätten förverkad. Är gravrättsinnehavaren inte känd eller aktuella kontaktuppgifter saknas, införs föreläggandet på pastoratets hemsida. I sådant fall räknas angiven tid från kungörandet på pastoratets hemsida.

Reglemente för urngravplats

I en urngravplats finns utrymme för upp till sex urnor. Storleken på urngravplatsen är cirka 1x1 meter. På den ytan skall även eventuellt gravsten med eller utan blomlist rymmas. Särskilda föreskrifter finns som reglerar maxhöjd och maxbredd för gravvårdar och gravhällar i de olika gravkvarteren på respektive kyrkogård.

Gravrättsinnehavaren har rätt att smycka sin gravplats inom angiven gravplatsyta. Gravanordning eller utsmyckning får inte utgöra ett hinder eller en fara för besökare eller personal. Gravanordning eller utsmyckning får inte vara av stötande karaktär. Gravplatsen skall hållas i vårdat och värdigt skick.

Reglemente för kistgravplats

I en standardgrav finns utrymme för två kistor. Storleken på en enkel kistgrav är mellan 90-125cm bred och 230-300cm lång. På den ytan skall även en gravsten med eller utan blomlist få plats. Grävdjupet är 1 meter täckande över kistlock.

Gravrättsinnehavaren får smycka gravplatsen inom angiven gravplatsyta. Gravanordning eller utsmyckning får inte utgöra ett hinder eller en fara för besökare eller personal. Gravanordning eller utsmyckning får inte vara av stötande karaktär. Gravplatsen skall hållas i vårdat och värdigt skick.

2§ Skötselåtagande med mera

Pastoratet åtar sig inte skötsel av gravplats. Pastoratet lämnar råd och anvisningar angående gravanordningar samt gravplatsens utsmyckning och ordnande i övrigt. Kyrkogårdspersonalen har inte rätt att ta på sig gravskötsel eller annat jämförligt arbete på kyrkogårdarna för enskild persons räkning under arbetstid.

3§ Ändringar på gravplats

Pastoratet vidtar ändringar på gravplats för att tillgodose krav på

- miljöskydd
- hälsoskydd
- arbetarskydd
- Inte kränkande utformning

Torsby pastorat äger rätt att vidta ändringar av gravplats. I samband med ändring meddelas gravrättsinnehavaren.

Kapitel 8. Ordningsföreskrifter med mera

1§ Lokal ordningsstadga

Föreskrifter beträffande ordning på begravningsplats finns i pastoratets ordningsstadga.

2§ Myndigheters föreskrifter

Pastoratet kan meddela ytterligare föreskrifter i anledning av annan myndighets beslut rörande bl.a. miljöskydd, hälsoskydd och arbetarskydd.

Torsby Pastorat Miljöpolicy och Vision

2024-01-15

Ansvarsfördelning

Kyrkorådet har det övergripande ansvaret och fattar beslut om vision, policy och övergripande mål för miljöarbetet. Dessa ska förankras i församlingsråden innan beslut.

Kyrkoherden har ansvar för det fortlöpande miljöarbetet. Kyrkoherden har ansvar för intern uppföljning och måluppfyllelse samt uppdatering av vision, policy och övergripande mål. Kyrkoherden fattar beslut om delmål, åtgärdsprogram och rutiner (kan delegeras).

Miljögrupp

Kyrkoherden utser en miljögrupp.

Miljögruppens uppgifter

- Leda arbetet med att ta fram förslag på uppdaterad vision, miljöpolicy och övergripande mål en gång vart fjärde år.
- Leda arbetet med att ta fram förslag på nya delmål, åtgärdsprogram samt rutiner.
- Genomföra en intern uppföljning varje år i samband med årsredovisningen. Se också punkten ovan.
- Samordna grundläggande miljöutbildning för nyanställda och nya förtroendevalda. Fortlöpande informera och inspirera medarbetare och förtroendevalda om miljöarbetet.

Alla medarbetares ansvar och uppgifter

- Lämna förslag till delmål och åtgärder till miljögruppen utifrån sina verksamhetsområden.
- Genomföra miljöåtgärderna för sina verksamhetsområden enligt åtgärdsprogrammet.
- Meddela miljögruppen inför den interna revisionen vilka åtgärder som genomförts och i vilken utsträckning delmål uppnåtts.
- Informera miljögruppen om utbildningsbehov för att kunna utföra arbetsuppgifter på ett miljömässigt sätt.

Pastoratets verksamhetsområden för miljöarbetet

- Gudstjänst
- Undervisning
- Diakoni
- Mission och kommunikation
- Byggnader
- Kyrkogårdar och markanläggningar
- Ekonomi och inköp
- Resor och transporter

Vision

Torsby pastorats vision är att utifrån vårt skapelseansvar i allt verka för en andlig, social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet ur miljö- och klimatsynpunkt i kyrka och samhälle.

Policy

Vi ser och tar vårt ansvar för kommande generationer genom att:

- Följa och arbeta med dokumentet **Svenska Kyrkans färdplan för klimatet** för att bli klimatneutrala till år 2030.
- Arbeta aktivt med miljödiplomeringen.
- Samverka med andra aktörer som har samma målsättning med en hållbar utveckling.
- Vara en mötesplats som inbjuder till samtal och kunskapsspridning kring miljöfrågor.
- Låta våra trädgårds-, mark- och grönområden bidra till biologisk mångfald.
- Regelbundet synliggöra och uppmärksamma hållbarhetsarbetet i gudstjänst- och församlingsliv.
- Vid upphandling och inköp göra medvetna val ur hållbarhetssynpunkt.
- Skapa hållbara strukturer och rutiner i organisationen för församlingsbor, förtroendevalda och personal.
- Vi åtar oss att följa aktuell miljölagstiftning.
- Bedriva miljöarbetet som en kontinuerlig process där vi ständigt följer upp, utvecklar och förbättrar miljön inom pastoratet.

Uppföljning

Miljöarbetet revideras internt en gång per år i samband med årsredovisningen. Miljögruppen genomför och dokumenterar uppföljningen. Miljögruppens slutsatser tas i övergripande form med i årsredovisningen. Miljögruppen informerar medarbetarlag och kyrkoråd om slutsatserna.

Vid uppföljningen uppdateras dessa punkter igenom:

- Behov av uppdatering av vision och miljöpolicy
- Mål- och åtgärdsprogram
- Miljörutiner
- Utbildningsplan

Torsby kyrkas renovering

Torsby kyrkas inre renovering

Kostnadskalkyl	Åtgärder	Belopp	Budget belopp	Ansökt KAE	Beviljat KAE	Procent
Kulturvård Heberlein	Konsevatrorsåtgärder	3 342 500	6 858 323	3 429 161	2 263 247	33%
Afry	KAE	5 947 363	1 549 161	774 581	0	0% avslag
Afry	Ej-KAE	2 536 800	1 319 500	659 750	0	0% eventuellt ramår 2026
Acanthus	Antikvarisk medverkan	143 750	9 726 984	4 863 492	2 263 247	23%
Arkitekt		143 684				
		12 114 097				

Kyrkoantikvarisk ersättning

Ansökan	Åtgärd
2023-1231 Å1	Renovering golv, väggar och tak
2023-1231 Å2	Konservering, rekonstruktonsmåleri
2024-0031 Å1	Konservering av inr och inv